

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 marca 2020r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z 14 czerwca 2019r. uznającą za nieprawidłowe stanowisko odwołującej przedstawione we wniosku o interpretację z 27 maja 2019r. w sprawie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym przez obywateli państw obcych spoza Unii Europejskiej (Ukrainy, Federacji Rosyjskiej, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Azerbejdżanu), z którymi wnioskodawca zawarł lub zamierza zawrzeć umowy zlecenia, na czas nie dłuższy, niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, którzy uzyskali zezwolenie typu A na pobyt czasowy i pracę cudzoziemca na terytorium RP oraz przez obywateli tych państw, którzy uzyskali zezwolenie na pracę i pobyt czasowy do trzech lat, którzy będą wykonywali pracę sezonową i uznał za prawidłowe stanowisko odwołującej przedstawione we wniosku o interpretację z 27 maja 2019r., a w punkcie 2 orzekł o kosztach zastępstwa procesowego.

Istotę sporu stanowiło rozstrzygnięcie, czy obywatele Ukrainy, Republiki Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Republiki Gruzji, Republiki Azerbejdżanu zatrudnieni na podstawie umów zlecenia, których pobyt w Polsce nie ma charakteru stałego, podlegają ubezpieczeniom społecznym.

Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca jednoznacznie wskazał w złożonym wniosku, iż dotyczy on obecnie zatrudnionych oraz zatrudnianych w przyszłości cudzoziemców, z którymi wnioskodawca ma zawarte umowy zlecenia oraz będzie zawierał umowy zlecenia, a ich pobyt w Polsce ma charakter przejściowy (tj. pobyt nie ma charakteru stałego). Sąd pierwszej instancji miał na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok SN z 28 maja 2008r., I UK 303/07; wyrok SN z 6 stycznia 2009r., II UK 116/08; wyrok SN z 17 stycznia 2007r., I UK 225/06 i wyrok SN z 6 września 2011r., I UK 60/11) i w pełni podzielił stanowisko tego Sądu, iż zakresem podmiotowym art. 5 ust. 2 ustawy systemowej są objęci zarówno obywatele państw obcych zatrudnieni w placówkach wymienionych w tym przepisie (niezależnie od charakteru ich pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej), jak również obywatele państw obcych niezatrudnieni w takich placówkach, o ile tylko ich pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie miał charakteru stałego. Okresu pobytu cudzoziemców na terytorium RP do lat 3 nie można - zdaniem Sądu - utożsamiać z pobytem stałym, dlatego osoby te nie będą podlegać ubezpieczeniom społecznym.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego:

- art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że w odniesieniu do zleceniobiorców wnioskodawcy spełniona została dyspozycja wymienionego przepisu, w sytuacji, gdy nie wypełniali on drugiego ustawowego wymogu, to jest nie byli zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych - aby nie podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym;

- art. 6 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez błędną ich wykładnię polegającą na przyjęciu, że zatrudnione na podstawie umowy zlecenia osoby nie będące obywatelami Polski, ani innych państw członkowskich Unii Europejskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego nie podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym w Polsce, w sytuacji gdy przepisy te nie uzależniają faktu podlegania przez zleceniobiorców obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od takich kryteriów jak obywatelstwo, czy też status pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, co winno prowadzić do uznania, że zleceniobiorcy pochodzący z tych państw wykonujący na terenie Rzeczypospolitej Polskiej umowy zlecenia podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym;

- art. 6 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 2 ustawy systemowej, poprzez stwierdzenie, że cudzoziemcy, których pobyt nie ma charakteru stałego, zatrudnieni przez polskiego przedsiębiorcę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

na podstawie umów zlecenia nie mają obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym;

- art. 6 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym z dnia 18 maja 2012r. w zw. z art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że obywatele Ukrainy wykonujący pracę wyłącznie

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie podlegają ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium pracują.

W oparciu o podniesione zarzuty apelujący organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny uznał apelację organu rentowego za niezasadną stwierdzając, że Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Powołany przepis odnosi się nie tylko

do cudzoziemców zatrudnionych w placówkach dyplomatycznych i konsularnych oraz innych tego rodzaju, ale także do cudzoziemców niezatrudnionych w takich miejscach, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego.

Ponadto okoliczność, że we wniosku o interpretację wskazano wynikające

z przepisów regulujących pobyt cudzoziemców na terenie RP limity czasowe tego pobytu, nie oznacza, że są one tożsame z okresami podejmowania aktywności stanowiącej tytuł do ubezpieczenia społecznego. Interpretacja nie dotyczyła także rozumienia pojęcia "których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego", zaś rzeczywisty charakter pobytu konkretnych osób może być badany w toku odrębnych postępowań w razie stwierdzenia, że ich pobyt na obszarze RP ma jednak charakter stały, jako, że w takim przypadku art. 5 ust. 2 ustawy systemowej nie będzie miał do nich zastosowania.

Należy wskazać, że Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia

z 16 czerwca 2020r., sygn. I UK 219/19, w sprawie o tożsamym charakterze, odwołał się do stanowiska, że art. 5 ust. 2 ustawy systemowej odnosi się nie tylko do cudzoziemców zatrudnionych w drugim członie tego przepisu, ale także do cudzoziemców niezatrudnionych w takich placówkach, co jest spójne z jednolitym w tym względzie linią orzecniczą Sądu Najwyższego (I UK 303/07, I UK 60/11, III UK 215/10 czy II UK 116/08), którą Sąd Apelacyjny w tym składzie podziela.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji, jako bezzasadnej.

/-/SSA Marek Żurecki